

Huittinen
Sammunjoki-Sammaljoki
Koskien vesialueiden arkeologinen inventointi
2012

SISÄLLYSLUETTELO

Arkisto ja rekisteritiedot

Tiivistelmä

1. Johdanto.....	6
2. Inventointialue ja sen historia.....	6
3. Tarkastetut koskialueet	
3.1. Nanhiankoski.....	7
3.2. Ala-Räikänkoski.....	9
3.3. Yli-Räikän alempi koski.....	10
3.4. Yli-Räikän ylempi koski.....	10
3.5. Saarikoski.....	11
3.6. Vääräkoski.....	14
3.7. Rekikoski.....	14
.	
4. Yhteenveto.....	16

Lähteet

LIITTEET

Kuvaluettelo

Kannen kuva: Rekikosken pato ja myllyn uoma. Kuva: T. Vasko

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kunta: Huittinen

Tutkimuksen laatu: arkeologinen inventointi

Peruskartat: 2112 05, 2112 08

Tutkimuslaitos: Satakunnan Museo

Tutkija: FM Tiina Vasko

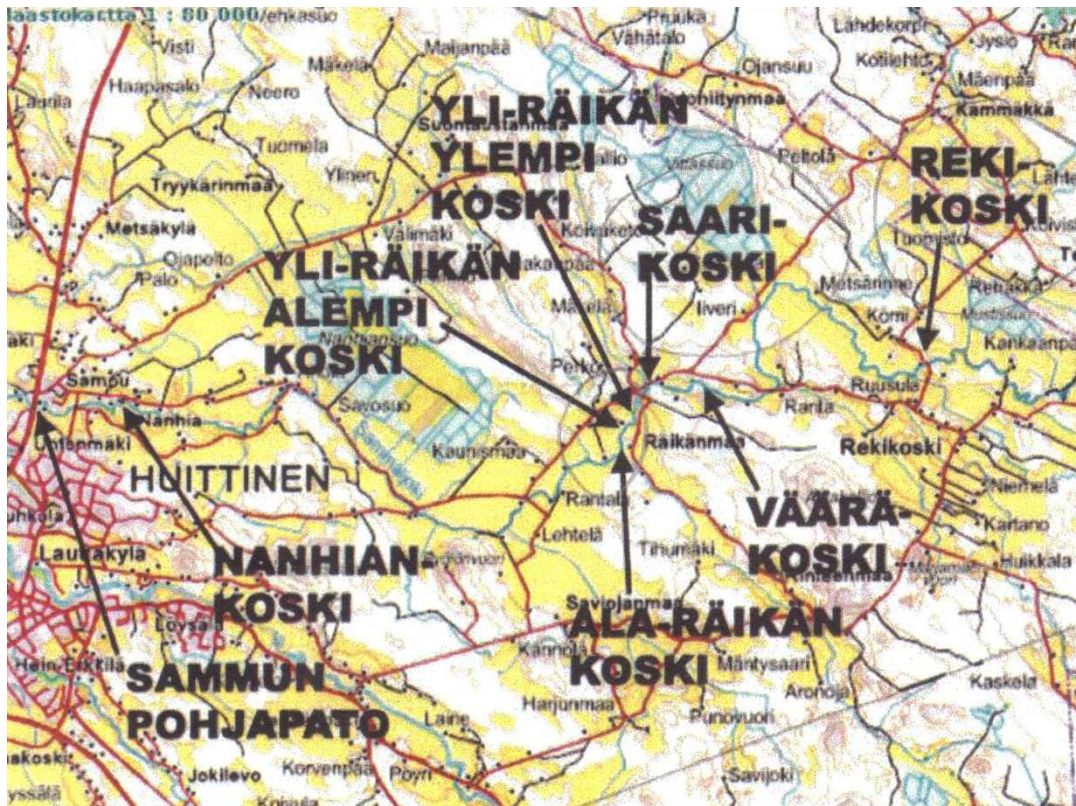
Kenttätyö: 10.-11.7. 2012

Rahoittaja: Varsinais-Suomen ELY-keskus, 1797 €+alv.

Digitaalikuvat: 1-39

Sivumäärä: 17 + 2 liitesivua

Alkuperäisen raportin säilytyspaikka: Satakunnan Museon arkisto

Saimmunjoen kunnostuskohteet. Kartta Ecoriver Oy.

TIIVISTELMÄ

Huittinen

Sammunjoki-Sammaljoki

Koskien vesialueiden arkeologinen inventointi 2012

Pk 2112 05, 2112 08

Satakunnan Museo

Inventoija: FM Tiina Vasko

Satakunnan Museo inventoi 10.-11.7. 2012 muutamia Huittisten Sammunjoen-Sammaljoen koskien vesialueista. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-ryhmä pyysi Satakunnan Museolta lausuntoa koskien Sammunjoen-Sammaljoen kalataloudellista kunnostamista. Museo katsoi kunnostettavien koskien osalta tarpeelliseksi suorittaa arkeologinen inventointi vesialueiden osalta. Työn suoritti FM Tiina Vasko. Inventoinnin valvojana oli Satakunnan Museon amanuenssi Leena Koivisto. Tutkimuksen kustannukset olivat 1787 €+alv ja rahoittajana oli muinaismuistolain 15 § mukaisesti Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Kalataloudellisen kunnostuksen varsinaiset toimenpiteet kohdistuvat itse jokiuomaan, eikä niillä ole vaikutusta maalla sijaitseviin rakenteisiin. Koskissa voi kuitenkin olla säilyneenä paikalla aikaisemmin harjoitetusta toiminnasta kertovia rakenteita, lähinnä vesivoiman hyödyntämiseen liittyviä kivettyjä uomia, rännejä tai patoaltaita. Kohteena olivat Nanhiankoski, Ala-Räikänkoski, Yli-Räikän alempi ja ylempi koski, Saarikoski, Vääräkoski ja Rekikoski. Ainoastaan Rekikoskelta löytyi myllyyn liittyneitä pato- ja muita rakenteita vesiuomasta. Myös asiakirjoissa mainitun Nanhian Langenojanmyllyn mahdollinen sijainti paikallistettiin. Kahdesta muusta myllynpaikasta saatiin vihjeitä, mutta inventoinnin ajankohdasta johtuen niitä ei voitu kattavasti varmistaa.

Löydöt: -

Kenttätyöaika: 10.-11.7. 2012

Tutkimuskustannukset: 1787 €+alv, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Tutkimusraportti: Tiina Vasko 13.7. 2012 Satakunnan Museon arkisto ja kopio Museoviraston arkistossa.

1. Johdanto

Satakunnan Museo inventoi 10.-11.7. 2012 osan Huittisten Sammunjoen-Sammaljoen koskien vesialueista. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-ryhmä pyysi Satakunnan Museolta lausuntoa koskien Sammunjoen-Sammaljoen kalataloudellista kunnostamista. Museo katsoi kunnostettavien koskien osalta tarpeelliseksi suorittaa arkeologinen inventointi vesialueiden osalta. Kenttätyöhön käytettiin 2 päivää. Työn suoritti FM Tiina Vasko. Inventoinnin valvojana oli Satakunnan Museon amanuenssi Leena Koivisto. Tutkimuksen kustannukset olivat 1787 €+alv ja rahoittajana oli muinaismuistolain 15 § mukaisesti Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Kalataloudellisen kunnostuksen varsinaiset toimenpiteet kohdistuvat itse jokiuomaan, eikä niillä ole vaikutusta maalla sijaitseviin rakenteisiin. Koskissa voi kuitenkin olla säilyneenä paikalla aikaisemmin harjoitetusta toiminnasta kertovia rakenteita, lähinnä vesivoiman hyödyntämiseen liittyviä kivettyjä uomia, rännejä tai patoaltaita. Vähintään sata vuotta vanhat vesimyllyjen tai –sahojen jäännökset sekä niihin liittyvät pato- ja uomarakenteet ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä ja muinaismuistolain (295/63) suojelemia. Mikäli kirjallisista lähteistä tiedetään, että koski on toiminut tärkeänä myllynpaikkana satoja vuosia, paikka voidaan katsoa muinaisjäännökseksi, vaikka näkyvissä olevat rakenteet olisivatkin suhteellisen nuoria.

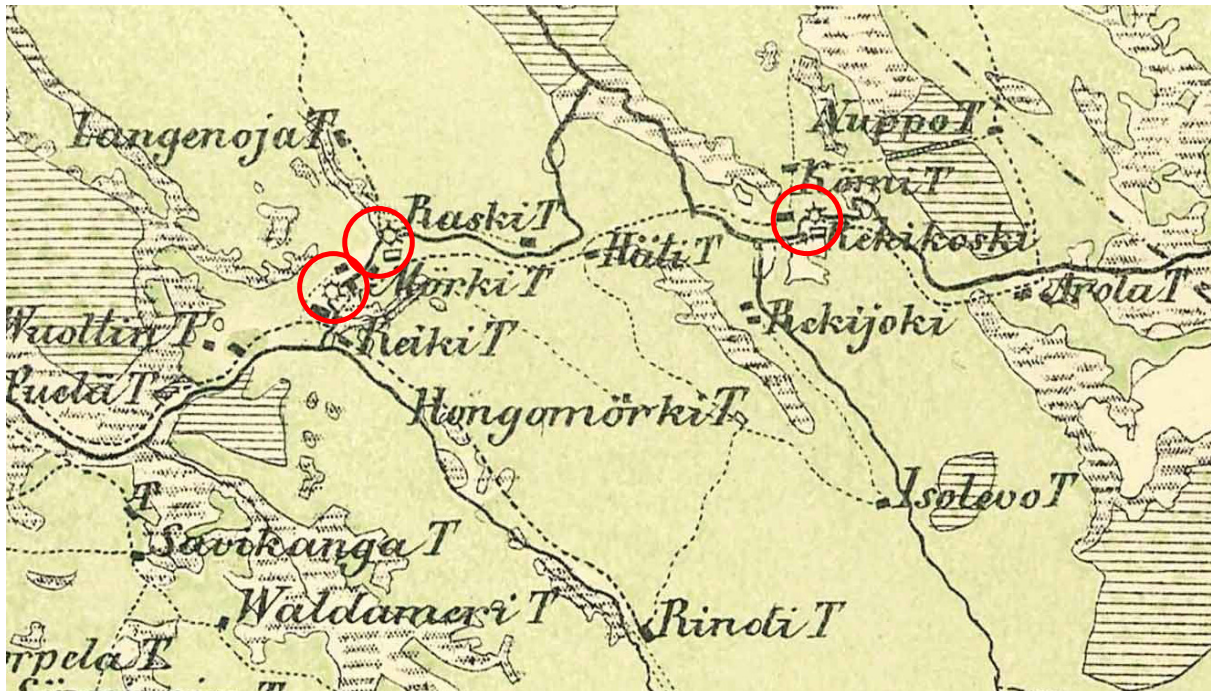
Esitöiden yhteydessä selvitettiin alueelta tunnetut muinaisjäännös- ja irtolöyökohteet Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä. Alueelta tunnettiin ennen inventointia kaksi kiinteää muinaisjäännöstä (Nanhiankoski ja Sampu) ja yksi irtolöytö (KM 12535). Myllynpaikkojen selvittämiseen käytettiin Kansallisarkiston digitaaliarkiston historiallisia karttoja. Karttamateriaalin lisäksi alueen historiaa tarkasteltiin kirjallisuuden perusteella.

2. Inventointialue ja sen historia

Sammunjokea sanotaan sen yläjuoksulla Sammaljoeksi tai Ilonjoeksi, alajuoksulla Sammunjoeksi tai Nanhianjoeksi. Joen koko pituus on 47,4 km. Sammunjoen alajuoksu Huittisten taajaman alueella kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen Kokemäenjokilaakson maisema-alueeseen. Tästä Nanhian-Sammun alue on rajattu myös valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Muinaisjäännöksiä ovat Sammun ja Nanhian kylänpaikat sekä Nanhiankoski.

Koskien perkaus alkoi joessa jo 1750-luvulla, suurten tulvatuhojen jälkeen. Uittoja on harjoitettu lähes koko Sammunjoen pituudella ja tätä varten uomaa on perattu ja oiottu ja koskista on poistettu uiton kannalta haitallisia kiviä. Vesistötoimikunnan 1954 antaman päätöksen mukaan uittoa varten perattavia koskia olivat mm. Rekikoski, Saarikoski, Räikkäkoski ja Nanhiankoski.

Sammunjoen jokivarsia tai –uomaa ei ole kattavasti inventoitu. Vuosisatoja jatkuneen ihmisen toiminnan tuloksena joen penkoilla ja vesiuomissa voi olla säilyneenä mm. erilaisia myllyihin liittyviä rakenteita, jotka ovat lain suojaamia. Vuoden 1585 myllyluettelossa Huittisissa ilmoitetaan olevan 12 ympärivuoden käyvää myllyä ja 34 syksyisin ja keväisin käyvää. Vuoden 1646 karttaan on Nanhiankoskessa sijaitsevalle saarelle merkitty yhdeksän myllyä tiiviiseen rykelmään. Vuoden 1855 myllyluettelon mukaan myös Rekikoskessa, Saarikoskessa ja Räikkäkoskessa on kussakin sijainnut ainakin yksi mylly. Näihin myllyihin liittyneistä, vesiuomissa mahdollisesti säilyneistä rakenteista, ei ole aiempaa tietoa.

Kuva 1. Kalmbergin (v. 1855) karttaan on merkitty myllyjä Reki koskelle, Saari koskelle ja Rääkkäkoskelle. Pohjakartta Digitaaliarkisto.

3. Tarkastetut koskialueet

3.1. Nanhiankoski

Nanhiankoski on noin 260 m pitkä koski, joka sijaitsee Nanhian kylässä joen yli vievän talosillan ylä- ja alapuolella. Kosken putouskorkeus on 3,15 m. Vaikka koski on perattu uittoa varten, uoma on edelleen varsin kivikkoinen. Pienen virtaaman aikaan vettä ei riitä peittämään koko uomaa. Sillan alapuolella uomassa on kolme kynnysmäistä 10-15 metriä pitkää jaksoa, joissa virtaus on voimakkaampi ja kivikkoa on enemmän. Kosken alaosassa on pato, jonka yläpuolelle on syntynyt suvanto. Pato alpuolella koski jatkuu hienona ja kivikkoisena ja päättyy idylliseen alasuvantoon. Koski jakautuu useaksi uomaksi.

Huittisten keskustan ja sen lievealueiden historiallisen ajan arkeologisen inventoinnin yhteydessä vuonna 2008 paikallistettiin Nanhian kylän kylänpaikka sekä todettiin, että vuoden 1646 karttaan on Nanhiankoskessa sijaitsevalle saarelle merkitty yhdeksän myllyä tiiviiseen rykelmään. Tämän perusteella sekä Nanhiankosken länsi- että itäranta sekä itärannan puoleinen saari on rajattu muinaisjäännösalueeksi (muinaisjäännösrekisterissä kohteet Nanhia numerolla 1000012418 ja Nanhiankoski 1000012419). Vuoden 1855 myllyluettelon mukaan Nanhiankoskessa on edelleen sijainnut yhdeksän myllyä (Viikki 1973).

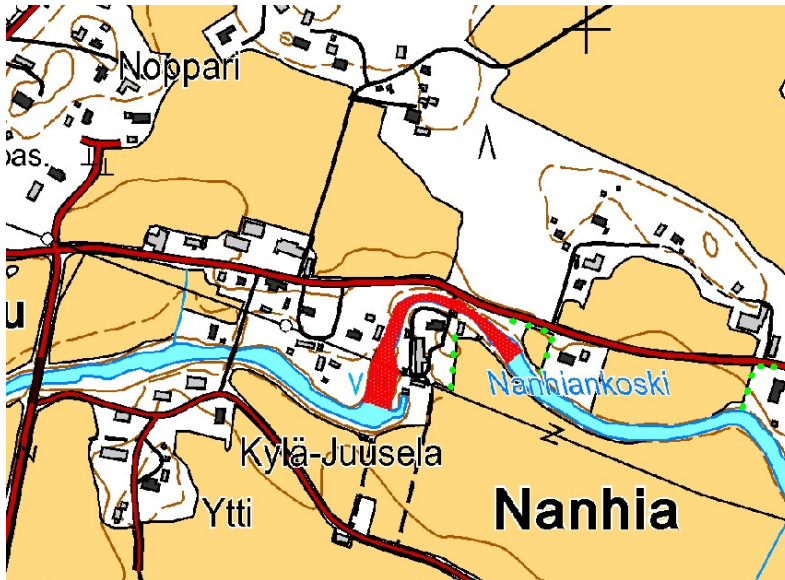

Kuva 2. Jonas Strängin kartta vuodelta 1646. Nanhiankosken yhdeksän myllyä. Kansallisarkisto.

Sammunjoen uittosäännössä olevien tietojen mukaan nuorin mylly on perustettu Turun ja Porin läänin maaherranviraston 5.6.1932 antaman päätöksen nojalla, mutta sen käyttö on sittemmin lopetettu ja pato on käynyt tarpeettomaksi. Kosken alaosassa on edelleen betoninen pohjapato, jonka leveys on noin 20 m. Kosken länsirannalle, padon viereen on rakennettu uudehko hirsinen rantasauna. Paikallisen informantin mukaan rakennus pystytettiin myllyn perustuksille. Paikalla ei havaittu patoa lukuun ottamatta muita rakenteita kosken uomassa. Kosken penkereillä kasvusto oli liian tiheää tarkempien havaintojen tekoon.

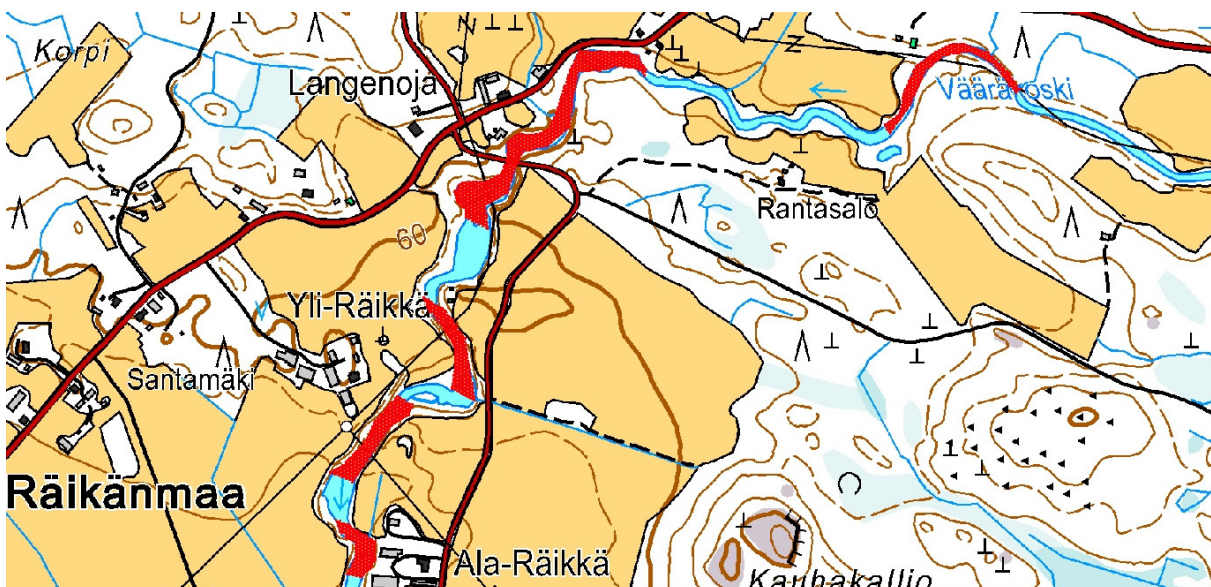
Kuva 3. Nanhiankoski. Saunarakennus myllyn perustuksilla. Vieressä pato. Kuva T. Vasko.

Kuva 2. Inventoitu alue. Nanhiankoski. Kartta T. Vasko.

3.2. Ala-Räikän koski

Ala-Räikän koski sijaitsee Ala-Räikän tilan kohdalla ja sen pituus on noin 100 m. Kapea saari jakaa kosken kahteen osaan. Ylävirrasta katsoen oikeanpuoleinen uoma on hieman kapeampi ja koskimaisempi. Pohja ja rannat ovat kivikkoiset ja osin myös soraiset. Ala-Räikän koskessa ei tilan isännän mukaan ole ollut myllyä, vaan hieman ylempänä, Yli-Räikän alemmassa koskessa. Ala-Räikän koskessa ei havaittu mitään rakenteita.

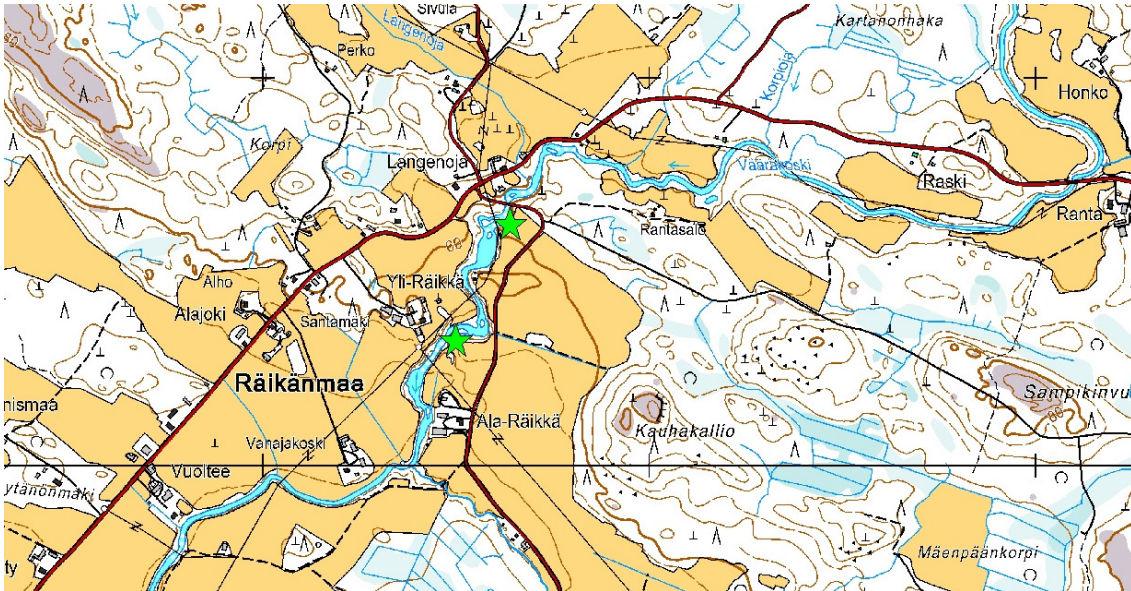

Kuva 3. Inventoidut alueet. Oikealta: Vääräkoski, Saarikoski, Yli-Räikän ylempi ja alempi koski, Ala-Räikän koski. Kartta T. Vasko.

3.3. Yli-Räikän alempi koski

Ali-Räikän kosken ja Yli-Räikän alemman kosken välissä on noin 100 m pitkä suvanto. Yli-Räikän alempi koski on noin 130 metriä pitkä, hyvin kivikkoine koski. Sammalleisia pintakiviä on paljon. Rantakasvillisuus on rehevää. Kosken yläpäässä on myös pieni hiekkapohjainen sivu-uoma, jonka kohdalla mylly on ilmeisesti sijainnut. Kyseinen mylly oli vuoden 1855 myllyluettelon mukaan nimeltään Sammun Räikkämylly.

Paikalla ei havaittu rakenteita kosken uomassa. Kosken penkereillä kasvusto oli liian tiheää tarkempien havaintojen tekoon.

Kuva 4. Ylempänä merkitty vihreällä tähdellä Saarikosken oletettu myllynpaikka (Nanhian Räikkämylly) ja alempana Räikkäkosken myllynpaikka (Sammun Räikkämylly). Kartta T. Vasko.

3.4. Yli-Räikän ylempi koski

Lyhyen suvannon jälkeen alkaa Yli-Räikän ylempi koski, jolla kohdin uoman rantajyrkänne on noin 6 m korkea. Rannat ovat paitsi jyrkät myös ryteikköiset ja vaikeakulkuiset. Itärannalla, lähellä tietä, on ajettu kivenlohkareita ja täyttömaata kosken partaalle. Hyvin kivikkoisen kosken pituus on 120-140 m. Kosken alapäässä on saari, joka jakaa kosken kahteen osaan. Ylävirrasta katsoen oikeanpuoleinen uoma on kosken kivisin osa, joka on aivan täynnä koskikivikkoa, läpimitaltaan 15-50 cm. Koski jatkuu myös vasemmanpuoleisen haaran yläosaan, josta se laajenee saaren alapuolelle suvantomaiseksi poukamaksi.

Paikalla ei havaittu rakenteita kosken uomassa. Kosken penkereillä kasvusto oli liian tiheää tarkempien havaintojen tekoon.

Kuva 5. Yli-Räikän ylempi koski ylävirtaan kuvattuna. Oikealla näkyy jyrkän rinteän maantäyttölouhikko. Kuva T. Vasko.

3.5. Saarikoski

Saarikosken koko pituus on noin 450-500 m, josta 300 m sijoittuu kosken yli vievän sillan yläpuolelle. Saarikoskesta perattiin uittoa varten koko matkalta 80 m³ kiviä samalla uomaa oikeen. Tästä huolimatta koskessa riittää kiviä edelleen: kosken rannat ovat lohkarikkoiset ja uomassa on myös isoja kiviä; suurempia kuin Sammunoen muissa koskissa.

Sillan alapuoleinen noin 150-200 m pitkä koskenosa on kauttaaltaan kivikkoinen. Uoma jakaantuu alaosaan useaksi sivu-uomaksi. Kosken alapäässä sivu-uomat liittyvät yhteen ja koski laskee alasuvantoon. Sillan yläpuoleinen osa Saarikoskea jatkuu samanlaisena kuin alaosakin: rannat ja pohja ovat kivikkoiset ja uomassa on isoja sammaleen peittämiä kiviä. Heti sillan yläpuolella on saari, joka jakaa kosken kahtia. Uomassa on kaikkiaan yli 10 erilaista kivikkoista tai osin kallioistakin kynnystä, joissa on erillisiä putouskohtia. Kosken ulkokaarten puolella kulkee tie aivan kosken vieressä ja rannan lähellä on myös asutusta.

Kuva 6. Saarikoskea alavirtaan, maantiesillalle päin. Kuva T. Vasko.

Saarikoskessa ollut Nanhian Räikkämylly on sijainnut sillasta alavirtaan, ilmeisesti kosken itärannalla (kuva 4). Koska kasvusto oli tiheimmillään paikalla heinäkuussa, ei ollut mahdollisuutta tehdä riittäviä havaintoja mahdollisista myllyyn liittyvistä jäännöksistä. Vesiuomassa ei rakenteita ollut.

Kuva 7. Saarikoski. Nanhian Räikkämylly v. 1907 Senaatin kartassa. Kartta Digitaaliarkisto.

Sillasta ylävirtaan, kosken mutkassa, oli pienen uoman kiertämä saareke (GPS eteläpää P6795568/3275765, pohjoispää P6795599/3275775). Siihen laskee pohjoisesta Langenoja. Mahdollisesti kyseessä on myllyluettelossa mainitun Nanhian Langenojanmyllyn paikka. Se oli verolle panematon mylly eli jauhatus oli vähäistä. Mitään jäänteitä mahdollisesta myllystä ei paikalla ollut; koskea on perattu runsaasti.

Kuva 8. Nanhian Langenojanmyllyn todennäköinen paikka on merkitty keltaisella tähdellä. Alempana Nanhian Räikkämylly ja Sammun Räikkämylly. Kartta T. Vasko.

Kuva 9. Nanhian Langenojanmyllyn mahdollinen paikka. Vasemmalla silta uoman yli piha-alueelle. Sillan takaa laskee Langenoja ja kosken uoma kulkee oikealla, kivien alapuolella. Kuva T. Vasko.

3.6. Vääräkoski

Vääräkoski on noin 220 m pitkä ja 6..15 m leveä koski. Koski on kaksiosainen ja välisuvantoinen. Kosken yläosa on aikoinaan perattu osin kalliota räjäyttämällä. Uoma on paljolti rännimäinen. Uomasta nostettua perkuukivikkoa löytyy runsaasti korkealta pohjoisrannalta. Alaosa on selvästi luonnontilaisempi. Kosken välisuvannon kohdalla on loma-asunto ja suvantoa käytetään uimapaikkana. Vääräkoskeen ei liity tietoja myllyistä. Paikalla ei havaittu rakenteita.

3.7. Rekikoski

Rekikoskessa on vanha mylly ja pato, joiden käyttö on uittosäännön mukaan perustunut ylimuistoiseen nautinta- oikeuteen. Kosken putouskorkeus on 2,31 m 60 metrin matkalla. Kosken niskan yli kulkee maantiesilta, jonka yläpuolella on lyhyt virtaava osuus. Varsinainen koski on maantiesillasta alavirran suuntaan. Maantiesillan alapuolella uoman keskellä on pieni saari ja vanhan sillan tms. rakennelman perustuksia.

Uoman ylävirrasta katsoen saaren oikeanpuoleisen uoman sulkee betoninen pato, josta vesi kulkee oikeassa reunassa olevan aukon kautta. Kosken suurin korkeusero on padolla ja siitä noin 20 m alaspäin. Koski jatkuu tästä alaspäin kivisenä ja kohtalaisesti virtaavana uomana. Koski on kahdessa osassa: ylempi osa on heti sillasta alaspäin ja jatkuu kosken partaalla olevan talon kohdalle asti ja toinen suunnilleen samanmittainen koskipätkä alkaa noin 30 m pitkän suvannon alapuolelta. Yhteensä koskialueiden pituus on noin 150 m.

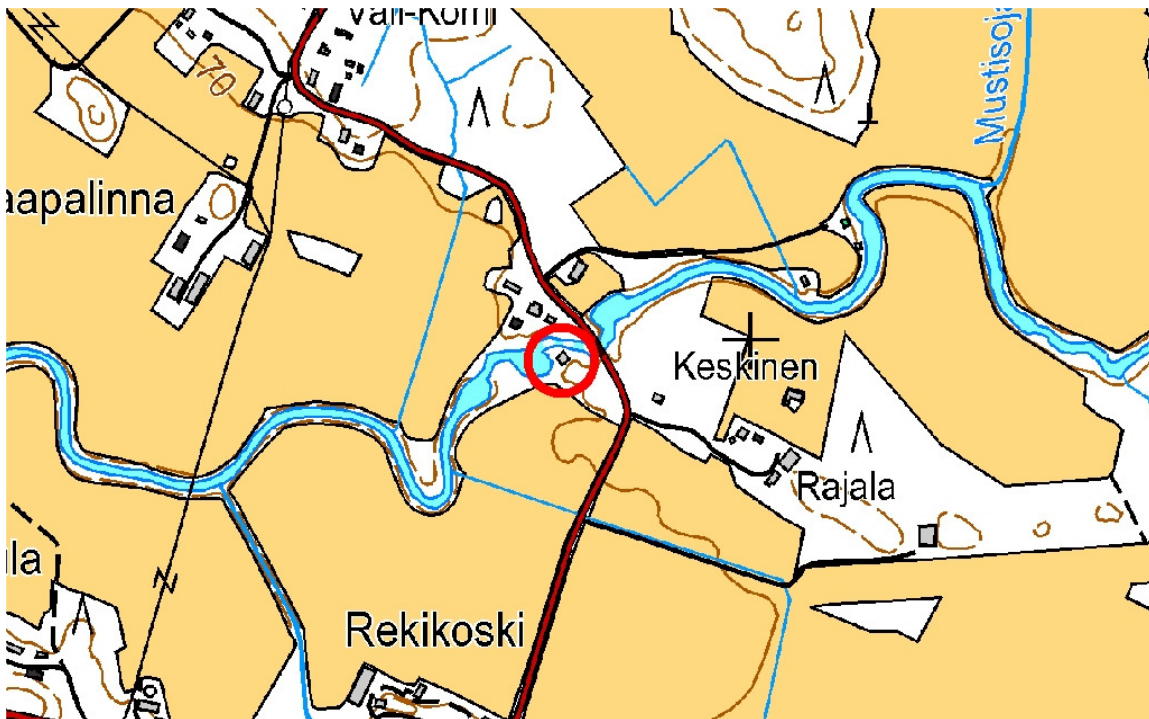
Sammun Rekikoskenmylly mainitaan vuoden 1855 myllyluettelossa. Sitä ei kuitenkaan mainita vuoden 1631 maantarkastuskirjassa tai Jonas Strängin 1645-46 kartoissa. Mahdollisesti kyseessä on nuorempi myllynpaikka. Nyt paikalla on vanha myllyrakennus joka sijaitsee sillalta alavirtaan, kosken etelärannalla. Vesiuomassa ei havaittu muita rakenteita kuin pato ja ehkä vanhaan tiesilltaan tai myllyyn liittyneitä kivi- ja betonirakenteita. Kosken kalatalouteen liittyvissä töissä ko. rakenteet eivät ole uhattuna. Mitä tulee myllynpaikan mahdolliseen muinaisjäännösstatukseen, tulisi paikkaa käydä tarkastelemassa keväällä tai myöhään syksyllä kasvuston ollessa poissa. Rakennuksen ympärillä on vaarallista liikkua, koska sen ympärillä on koneistoa, ojia yms. jotka ovat kesällä yli metrisen heinikon piilossa.

Kuva 10. Rekikosken myllyn rakennus. Kuva T. Vasko.

Kuva 11. Rekikoski. Pato. Keskellä pilarirakenne ja vasemmalla rannalla kiviperustusta (samanlainen oikealla rannalla). Kuva T. Vasko.

Kuva 12. Rekikosken mylly. Kartta T. Vasko.

4. Yhteenveto

Ajankohdasta johtuen havainto-olosuhteet olivat erittäin huonot mitä tulee ranta-alueisiin. Monin paikoin jyrkkä rantatöyräs ja lähes läpitunkematon kasvusto tekivät pelkästään joen penkoilla liikkumisen hyvin hankalaksi. Vanhoista myllynpaikoista saatiin kuitenkin pari hyvää vihjettä, jotka näyttäisivät käytettävissä olleita karttoja tarkasteltaessa pitävän paikkansa (Kalmbergin kartta ja Senaatin kartta).

Saarikoskella on kaksi myllynpaikkaa; Nanhian Langenjanmylly (mahdollinen) ja Nanhian Räikkämylly. Näistä jälkimmäinen näkyy myös ko. kartoissa. Langenjanmylly ei maksanut veroa, joten kyseessä oli pieni mylly. Räikänkoskissa sijaitsee Sammun Räikkämyllyn paikka. Rekikoskella on myllyntontilla edelleen vanha myllyrakennus (Sammun Rekikoskenmylly), Rekikosken mylly ei ole tällä hetkellä muutostöiden uhkaama. Jos tilanne muuttuu, paikalla tulisi inventoida siihen sopivana vuodenaikana. Tämä koskee luonnollisesti myös Sammun Räikkämyllyn paikkaa.

Turussa 13.7.2012

Tiina Vasko, FM

Kirjalliset lähteet

Lagerstedt, John 2008. Huittisten keskustan ja sen lievealueiden osayleiskaava- alue. Historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi. Museovirasto.

Viikki, Raimo 1973. Suur-Huittisten historia II. Lauttakylä 1973.

Rannikko, Leena 2006. Kokemäenjoen ja sen sivuhaarojen kalataloudelliset kunnostustarpeet. Varsinais-Suomen TE-keskus, kalatalousyksikkö.

Sammunjoen koskikunnostukset, luonnos 16.3.2011. Ecoriver Oy, Tmi Arto Hautala.

Suomen asutus 1560-luvulla. Kyläluettelot. Helsingin yliopiston historian laitoksen julkaisuja no 4. Helsinki 1973

Internet

Kansallisarkiston verkkopalvelut
Digitaaliarkisto: <http://digi.narc.fi/digi/>

Museovirasto, Kulttuuriympäristön rekisteriportaali, Muinaisjäännösrekisteri.
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Liite 1

KUVALUETTELO

Huittinen

Sammunjoki-Sammaljoki koskipaikkojen vesialueiden arkeologinen inventointi 2012

T. Vasko

Digitaalikuvat

1. Ala-Räikänkoskea ylävirtaan Ala-Räikän tilan rannasta. Kaakosta. TV 10.7.
2. Ala-Räikänkoskea alavirtaan Ala-Räikän tilan rannasta. Koillisesta. TV 10.7.
3. Rekikoski. Kuvattu sillalta. Oikealla pato, vasemmalla myllyn uoma. Keskellä ja sivuilla kivirakenteita. Koillisesta. TV 10.7.
4. sama
5. Rekikoski. Kosken eteläreunan kivrakenne. Pohjoisesta. TV 10.7.
6. Rekikoski. Nykyinen myllyrakennus. Koillisesta. TV 10.7.
7. Rekikoski. Koskea myllyltä ylävirtaan, taustalla silta. Lounaasta. TV 10.7.
8. Rekikoski. Koskea myllyn edessä. Etelästä. TV 10.7.
9. Rekikoski. Koskea alavirtaan myllyn edessä. Kaakosta. TV 10.7.
10. Rekikoski. Myllyrakennuksen virtausaukko luoteisseinässä kosken puolella. Kaakosta. TV 10.7.
11. Rekikoski. Kosken rakenteita sillalta. Pohjoisesta. TV 10.7.
12. Rekikoski. Pato pääuomassa. Koillisesta. TV 10.7.
13. Nanhiankoski. Koskea ylävirtaan tien vieressä. Etelästä. TV 11.7.
14. Nanhiankoski. Koskea alavirtaan tien vieressä. Pohjoisesta. TV 11.7.
15. Nanhiankoski. Rantasauna myllyn perustuksilla kosken länsirannalla, vieressä pato. Idästä. TV 11.7.
16. sama
17. Nanhiankoski. Koskea saunaa vastapäätä alavirtaan. Pohjoisesta. TV 11.7.
18. Nanhiankoski. Rantasauna myllyn perustuksilla kosken länsirannalla, vieressä pato. Idästä. TV 11.7.
19. Nanhiankoski. Muinaisjäänösalueella kulkevaa sivu-uomaa. Sivulla tilalta ajettuja maantäyttölohkareita. Pohjoisesta. TV 11.7.
20. sama
21. Saarikoski. Alavirtaan sillalle päin. Pohjoisesta. TV 11.7.
22. Saarikoski. Alavirtaan sillalle päin. Pohjoisesta. TV 11.7.
23. Saarikoski. Ylävirtaan kohti tietä. Etelästä. TV 11.7.
24. Saarikoski. Mahdollisesti Nanhian Langenjojanmyllyn paikka. Vasemmalla piha-alueelle menevä silta. Etelästä. TV 11.7.
25. Saarikoski. Sivuuomaa samalla paikalla. Etelästä. TV 11.7.
26. Saarikoski. Sivuuomaa samalla paikalla. Kaakosta. TV 11.7.
27. Saarikoski. Uoman ylittävä silta piha-alueelle. Idästä. TV 11.7.
28. sama
29. Saarikoski. Kosken penkkaa samalla paikalla. Lännestä. TV 11.7.
30. sama
31. Saarikoski. Sillan alapuolella olevaa sivuuomaa alavirtaan. Pohjoisesta. TV 11.7.
32. sama
33. sama
34. Yli-Räikän ylempi koski ylävirtaan. Kaakosta. TV 11.7.

35. sama
36. Yli-Räikän alempi koski ylävirtaan. Lounaasta. TV 11.7.
37. sama
38. Yli-Räikän alempi koski alavirtaan. Koillisesta. TV 11.7.
39. sama